

รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง

The Model for Vocational Education Management of Pakchong Technical College for the Underprivileged People

สุริยา พงษ์ศิริรักษ์
Suriya Phongsirirak

วิทยาลัยเทคนิคปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา 30120

Pakchong Technical College, Nakhonratchasima 30120

Corresponding Author: E-mail: suriyapk4488@gmail.com

Received: 17 Feb. 2025; Revised: 19 May 2025; Accepted: 20 May 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและแนวทางการจัดการอาชีวศึกษา 2) สร้างรูปแบบและทดลองใช้ภาคสนาม 3) นำรูปแบบสู่การปฏิบัติจริง และ 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบ งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา แบ่งเป็น 4 ตอน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ครูผู้สอน จำนวน 24 คน บุคลากรส่วนการศึกษาจำนวน 24 คน และผู้ด้อยโอกาส จำนวน 118 คน รวมทั้งสิ้น 170 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่มและแบบรายงาน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการอาชีวศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และแนวทางการจัดการอาชีวศึกษา มี 3 องค์ประกอบ 2) ผลการสร้างรูปแบบ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ผลการทดลองใช้ความพึงพอใจและความรู้ความเข้าใจในรูปแบบ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการนำรูปแบบสู่การปฏิบัติจริง ความพึงพอใจและความรู้ความเข้าใจในรูปแบบ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบ พบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผ่านเกณฑ์ตามหลักสูตร จำนวน 118 คน (2) สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 90.64 (3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (4) ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (5) หลังจากการใช้รูปแบบ ได้รับการลดระยะเวลาการลดโทษ เลื่อนชั้นโทษ พักโทษ พันโทษ จำนวน 118 คน (6) ผ่านการทดสอบตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน จำนวน 15 คน และ (7) ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น จำนวน 118 คน

คำสำคัญ: รูปแบบ การจัดการอาชีวศึกษา ผู้ด้อยโอกาส

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the situations and guidelines for vocational education management, 2) develop a model and conduct a fieldwork-tryout, 3) implement the model

in the real situation, and 4) evaluate the developed model. This research and development study has been divided into 4 parts with 4 groups of research participants. The total number of the sample group was 170 people consisting of 4 administrators, 24 teachers, 24 persons from education section, and 118 underprivileged people. The data were collected by questionnaires, an interview, a focus group discussion, and a report form analyzed by percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research findings revealed that 1) the situations of the vocational education management was overall at the average level. The guidelines for the vocational education management consisted of 3 components. 2) The results of the model development showed that the model consisted of 3 components. The overall tryout results showed a high level of satisfaction, knowledge and understanding. 3) The results of the model implementation revealed that the satisfaction, knowledge, and understanding were overall at the highest level. 4) According to the evaluation, it was found that (1) the achievement of all 118 trainees passed the curriculum criteria. (2) The competency of the trainees who passed the assessment was 90.64 %. (3) The opinions towards the model was overall at the highest level. (4) The satisfaction of the model users was overall at the highest level. (5) After the model implementation, all 118 underprivileged trainees received sentence reduction, group promotion, parole, or release. (6) Moreover, there were 15 trainees who passed labor skills standards test. In conclusion, (7) all 118 trainees have passed the short-term vocational training course.

Keywords: Model, Vocational Education Management, Underprivileged People

1. บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 บัญญัติในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา 27 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายมีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน สมรรถภาพวินัย หรือจริยธรรมราชกิจจานุเบกษา [1] พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ในมาตรา 10 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาให้กับผู้ด้อยโอกาสของกรมราชทัณฑ์ที่ผ่านมาพบว่า ยังไม่สามารถพัฒนาการผู้ด้อยโอกาสได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งจะเห็นได้จากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ด้อยโอกาสที่มีทะเบียนประวัติการกระทำความผิดซ้ำมากกว่าหนึ่งครั้ง กลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 19-35 ปีอายุเฉลี่ย 32 ปีพบว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเคยต้องโทษขณะเป็นวัยรุ่นสูงสุด 11 ครั้ง วิทยาลัยเทคนิคปากช่อง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา

สำหรับผู้ด้อยโอกาสในเรือนจำ จัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และหลักสูตรระยะสั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสใช้วุฒิการศึกษาในลดระยะเวลาในการรับโทษ การเลื่อนชั้นนักโทษ การพักโทษ และการประกอบอาชีพเมื่อพ้นโทษ เนื่องจากผู้ด้อยโอกาสส่วนมากจะมีระยะเวลาต้องโทษ ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป ถึงตลอดชีวิต เป็นการเปิดโอกาสและเสริมสร้างความเท่าเทียมทางสังคม แต่จากการสำรวจของงานพัฒนาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยเทคนิคปากช่อง [2] พบว่าสภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสในเรือนจำ ยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของหลักสูตรอาชีวศึกษา อาทิเช่น การเชื่อมโยงด้านวิชาการ แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกรณีศึกษากำกับติดตาม ประกอบกับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาที่เป็นรูปธรรมไม่ชัดเจน ซึ่งเรือนจำมุ่งปฏิบัติราชการตามคำสั่งศาลเป็นหลักเรือนจำแต่ละแห่งขาดการประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจนด้านการศึกษา และสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส ซึ่งถือว่า

เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ควรจะต้องคำนึงถึงสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา เช่น ลดระยะเวลาการรับโทษ การเลื่อนชั้นนักโทษ การพักโทษ การให้อาชีพเพราะการศึกษาจะช่วยบ่มเพาะจิตใจคนให้เป็นคนดี ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกรมราชทัณฑ์ คือ คืบคนดีสู่สังคม

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส โดยใช้องค์ความรู้ที่เป็นระบบสร้างรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง โดยนำหลักการแนวคิด ทฤษฎีการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ [3] แนวคิดทฤษฎีเชิงระบบ ของลัตวิชวอน เบอร์ทาเลนซีฟี [4] และวงจรการควบคุมคุณภาพ ของวิลเลียม เอ็ดเวิร์ด [5] ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการอาชีวศึกษาทั้งในด้านการบริหาร และการปฏิบัติการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสทั้งในส่วนของกรมราชทัณฑ์และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง

2.2 เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง และทดลองใช้ภาคสนาม (Field Tryout)

2.3 เพื่อนำรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง สู่การปฏิบัติจริง

2.4 เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 การวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีขอบเขตการวิจัยแบ่ง เป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิจัย (Research: R1) ศึกษาสภาพและแนวทางการจัดการอาชีวศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอนย่อย ได้แก่

1) ศึกษาทฤษฎี หลักการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาสภาพ และ 3) ศึกษาแนวทางการจัดการอาชีวศึกษา

ตอนที่ 2 พัฒนา (Development: D1) สร้างรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษา และทดลองใช้ภาคสนาม (Field Tryout) แบ่งเป็น 5 ตอนย่อย ได้แก่ 1) สังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ 2) ยกร่างรูปแบบ 3) ตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ 4) จัดทำคู่มือการใช้รูปแบบและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบ และ 5) ทดลองใช้รูปแบบภาคสนามกับวิทยาลัยสารพัดช่างพระนครศรีอยุธยา และเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 3 นำรูปแบบสู่การปฏิบัติจริง ดำเนินกิจกรรมภายใต้ 3 องค์ประกอบ (7 โครงการ)

ตอนที่ 4 ประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษา ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ผลการประเมินสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษา 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ 4) ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ 5) การลดระยะเวลาการรับโทษ พักโทษ และพ้นโทษจากการใช้รูปแบบ 6) การทดสอบตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน 7) การฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรส่วนการศึกษาของเรือนจำ รวมทั้งสิ้น จำนวน 52 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และศึกษาแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ตอนที่ 2 สร้างรูปแบบ โดยการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ตรวจสอบความเหมาะสมความเป็นไปได้ของรูปแบบ ด้วยแบบประเมินผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบ ด้วยแบบประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิได้มาโดยเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด

ตอนที่ 3 นำรูปแบบสู่การปฏิบัติจริงตามแผนดำเนินงานกิจกรรมภายใต้ 3 องค์ประกอบ (7 โครงการ) ดังนี้ โครงการที่ 1-2 ผู้เข้าร่วมโครงการประกอบด้วย ผู้บริหาร

สถานศึกษา ครูผู้สอน บุคลากรส่วนการศึกษา รวมทั้งสิ้นจำนวน 44 คน โครงการที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน บุคลากรส่วนการศึกษา รวมทั้งสิ้น รวมจำนวน 52 คน โครงการที่ 4-5 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน บุคลากรส่วนการศึกษา และผู้ด้อยโอกาสรวมจำนวน 170 คน โครงการที่ 6 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน บุคลากรส่วนการศึกษา รวมจำนวน 44 คน และโครงการที่ 7 รวมจำนวน 16 คน ผู้ร่วมโครงการได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ตอนที่ 4 ประเมินผลที่ได้จากปฏิบัติจริงของรูปแบบ ดังนี้ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้ให้ข้อมูล จากแบบรายงาน งานทะเบียน 2) ผลการประเมินสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ให้ข้อมูล จากแบบรายงาน งานทะเบียน 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ และ 4) ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ ผู้ให้ข้อมูล ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรส่วนการศึกษา รวมทั้งสิ้น 52 คน 5) การลดระยะเวลาการรับโทษ พักโทษ และพ้นโทษจากการใช้รูปแบบ ผู้ให้ข้อมูล จากแบบรายงาน ฝ่ายการศึกษาของเรือนจำ จำนวนทั้งสิ้น 4 เรือนจำ 6) จำนวนผู้ผ่านการทดสอบตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน และ 7) จำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นจากการใช้รูปแบบ ผู้ให้ข้อมูล จากแบบรายงาน งานทะเบียน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย รวมจำนวน 27 ฉบับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและแนวทางจัดการอาชีวศึกษาเครื่องมือจำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 แบบสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ฉบับที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ตอนที่ 2 สร้างรูปแบบ และทดลองใช้ภาคสนาม เครื่องมือจำนวน 17 ฉบับ ได้แก่ สร้างรูปแบบเครื่องมือ ฉบับที่ 4 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ฉบับที่ 5 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ฉบับที่ 6 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบ ทดลองใช้ภาคสนาม เครื่องมือ ฉบับที่ 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 7 โครงการ ฉบับที่ 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20 แบบประเมินความรู้ ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 7 โครงการ

ตอนที่ 3 นำรูปแบบสู่การปฏิบัติจริง ผู้วิจัยใช้เครื่องมือจากการทดลองภาคสนามจำนวน 14 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 7 โครงการ ฉบับที่ 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20 แบบประเมินความรู้ ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 7 โครงการ

ตอนที่ 4 ประเมินผลการใช้รูปแบบ เครื่องมือจำนวน 7 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 21 แบบรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับที่ 22 แบบรายงานผลการประเมินสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษา ฉบับที่ 23 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ ฉบับที่ 24 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ ฉบับที่ 25 แบบรายงานการลดระยะเวลาการรับโทษจากการใช้รูปแบบ ฉบับที่ 26 แบบรายงานจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ผ่านการทดสอบตามมาตรฐานฝีมือแรงงานจากงานทะเบียน ศูนย์ทดสอบวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง ฉบับที่ 27 แบบรายงานจำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นจากงานทะเบียน

3.4 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้

1) เครื่องมือฉบับที่ 1 ฉบับที่ 3 และฉบับที่ 4 เป็นแบบวิเคราะห์ ผู้วิจัยสร้างเป็นผู้สร้างเครื่องมือด้วยตนเอง

2) แบบสอบถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ จำนวน 19 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 2, ฉบับที่ 5-20, ฉบับที่ 23 และฉบับที่ 24 ทำการศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามแต่ละฉบับให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวัดนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหา หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และพิจารณาเรื่องข้อรายการที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 [6] พบว่าทุกรายการมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80-1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิทยาลัยเทคนิคและอุตสาหกรรมการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 คน ซึ่งมีบริบทใกล้เคียงกัน นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นสูงกว่า 0.70 ทุกฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.827 ฉบับที่ 5 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.842 ฉบับที่ 6 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.819 ฉบับที่ 7 ค่าความเชื่อมั่น

เท่ากับ 0.863 ฉบับที่ 8 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.849 ฉบับที่ 9 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.906 ฉบับที่ 10 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.904 ฉบับที่ 11 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.867 ฉบับที่ 12 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.824 ฉบับที่ 13 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.885 ฉบับที่ 14 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.831 ฉบับที่ 15 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.883 ฉบับที่ 16 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.823 ฉบับที่ 17 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.843 ฉบับที่ 18 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.898 ฉบับที่ 19 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.850 ฉบับที่ 20 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.879 ฉบับที่ 23 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.881 ฉบับที่ 24 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.887

3) เครื่องมือจำนวน 5 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 21-22 และ 25-27 เป็นแบบรายงานข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสร้างเป็นผู้สร้างเครื่องมือด้วยตนเอง

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกฉบับได้รับคืนครบ สำหรับการบันทึกการสนทนากลุ่มผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจดบันทึกข้อมูลของผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ สำหรับแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลจากการเสนอแนะ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นที่เกี่ยวข้อง

1) สอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบบลิเคิร์ต (Likert' Scale Type) [7] ซึ่งมีความหมาย

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การแปลความหมายโดยการกำหนดเกณฑ์การประเมินความคิดเห็น 5 ระดับ

มีความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การแปลความหมายโดยการกำหนดเกณฑ์การประเมินความคิดเห็น 5 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบบลิเคิร์ต (Likert' Scale Type)

5 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5) สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้มีส่วน

เกี่ยวข้อง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบบลิเคิร์ต (Likert' Scale Type)

- 5 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส

- 1) ผลการศึกษาสภาพการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปภาพรวมค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดการอาชีวศึกษา (n = 52)

องค์ประกอบ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติการ
1	ปัจจัยนำเข้า (Input)	3.33	.23	ปานกลาง
2	กระบวนการ (Process)	3.37	.22	ปานกลาง
3	ผลผลิต (Output)	3.30	.19	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม		3.33	.21	ปานกลาง

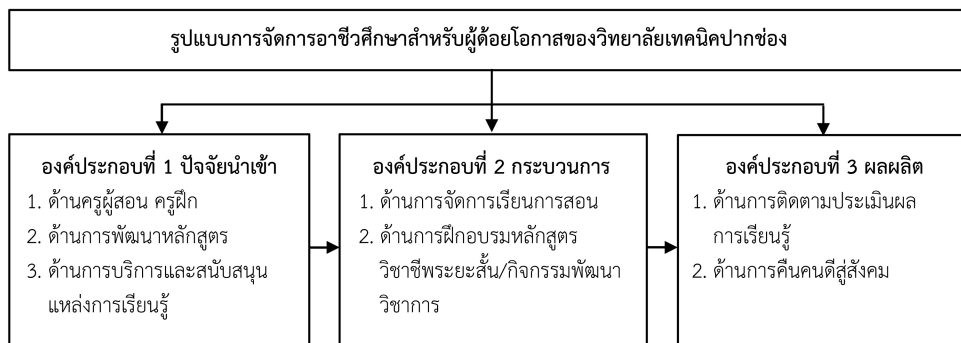
จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = .21) เรียงลำดับดังนี้ ลำดับแรก ด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = .22) ลำดับที่สอง ด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = .23) และลำดับสุดท้าย ด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = .19)

2) ผลการศึกษาแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง พบว่า

มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 1) ด้านครูผู้สอน ครูฝึก 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การบริการและสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ ประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน/กิจกรรมพัฒนาวิชาการ องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต ประกอบด้วย 1) การติดตามประเมินผลการเรียนรู้ 2) การคืนคนดีสู่สังคม

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบและทดลองใช้ภาคสนาม ดังนี้

- 1) ผลการสร้างรูปแบบ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง

2) ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง โดยภาพรวม ($n = 9$)

ลำดับ	รายการประเมิน	ความเหมาะสม		ระดับ	ความเป็นไปได้		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1	การจัดการด้านครูผู้สอน ครูฝึก สำหรับนักเรียนผู้ด้อยโอกาส	4.78	.44	มากที่สุด	4.78	.44	มากที่สุด
2	การพัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้ด้อยโอกาส	4.67	.50	มากที่สุด	4.78	.44	มากที่สุด
3	การบริการและสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ สำหรับผู้ด้อยโอกาส	4.67	.50	มากที่สุด	4.78	.44	มากที่สุด
4	การจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้ด้อยโอกาส	4.78	.44	มากที่สุด	4.78	.44	มากที่สุด
5	การฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น/ กิจกรรมพัฒนาวิชาการสำหรับผู้ด้อยโอกาส	4.67	.50	มากที่สุด	4.78	.44	มากที่สุด
6	การติดตามประเมินผลการเรียนรู้	4.67	.50	มากที่สุด	4.89	.33	มากที่สุด
7	การคืนคนดีสู่สังคม	4.67	.50	มากที่สุด	4.78	.44	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.69	.48	มากที่สุด	4.79	.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง พบว่า ความเหมาะสมภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, $S.D. = .48$) และความเป็นไปได้ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, $S.D. = .42$)

3) ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบพบว่า ความเหมาะสมภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, $S.D. = .42$) และความเป็นไปได้ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, $S.D. = .54$)

4) ผลการทดลองใช้ภาคสนาม พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, $S.D. = .20$) และความรู้ความเข้าใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, $S.D. = .18$)

ตอนที่ 3 นำรูปแบบสู่การปฏิบัติจริง พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, $S.D. = .10$) และความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, $S.D. = .20$)

ตอนที่ 4 ผลการประเมินการใช้รูปแบบ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุปผลการประเมินการใช้รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง ($n = 170$)

ลำดับ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	แปลผล
1	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านตามหลักสูตร	จำนวน 118 คน	ผ่านหลักสูตรระดับ ปวช.
2	สมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษา	คิดเป็นร้อยละ 90.64	ตามกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562
3	ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ	$\bar{X} = 4.57$, $S.D. = .10$	ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 3 สรุปผลการประเมินการใช้รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง (n = 170) (ต่อ)

ลำดับ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	แปลผล
4	ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ	$\bar{X} = 4.63$, S.D. = .16	ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
5	ผลการลดโทษ เลื่อนชั้นโทษ จำนวน 33 คน และพ้นโทษ	การลดโทษ จำนวน 46 คน การเลื่อนชั้นโทษ จำนวน 118 คน การพักโทษ 86 คน หลังจากการใช้รูปแบบ	
6	จำนวนผู้ผ่านการทดสอบตามมาตรฐาน ฝีมือแรงงาน	จำนวน 15 คน	ตามมาตรฐานฝีมือแรงงานระดับ 1
7	ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน จำนวน 118 คน		ตามหลักสูตรระยะสั้น

จากตารางที่ 3 สรุปได้ว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า หลังการใช้รูปแบบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านตามหลักสูตร รวมจำนวน 118 คน 2) สมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า จำนวนผู้ที่ผ่านการประเมินสมรรถนะ คิดเป็นร้อยละ 90.64 3) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอน บุคลากรส่วนการศึกษา เกี่ยวกับรูปแบบ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .10) 4) ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน บุคลากรส่วนการศึกษาและผู้ด้อยโอกาส ที่มีต่อการใช้รูปแบบ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = .16) 5) ผลการศึกษาพบว่า ผู้ด้อยโอกาส ได้รับการลดโทษ จำนวน 46 คน การเลื่อนชั้นโทษ จำนวน 118 คน การพักโทษ 33 คน และการพ้นโทษ จำนวน 86 คน 6) จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ผ่านการทดสอบตามมาตรฐาน ฝีมือแรงงาน จากการใช้รูปแบบ จำนวนรวม 15 คน 7) จำนวน ผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน จากการใช้รูปแบบ จำนวนรวม 118 คน

5. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลและอภิปรายผล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ในภาพรวม การปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสยังไม่เข้าใจถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำ สอดคล้องกับเขาวฤทธิ์ [8] ได้ทำการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินวิทยาลัยเทคนิคบางแสน พบว่า สภาพการจัดการ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาแนวทางการจัดการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบที่เป็นเช่นนี้เพราะได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี [9] ได้ศึกษาการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำ จังหวัดลำพูน พบว่า ประกอบด้วยแนวทาง 9 แนวทาง ได้แก่ 1) ด้านความรู้หรือทักษะวิชาชีพ 2) ด้านแนะแนวการศึกษา 3) ด้านสื่อการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านจิตวิทยา 5) ด้านปรับระยะเวลาเรียน 6) ด้านครูผู้สอน 7) ด้านบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ 8) การสมัครเรียน และ 9) จำนวนห้องเรียนเพียงพอต่อผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิวเรศ และธราตรี [10] ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังด้านการศึกษาทัณฑสถานวัยหนุ่ม พระนครศรีอยุธยา พบว่า มีการประสานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อเพิ่มช่องทางการประกอบอาชีพ มีการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจกับสังคมภายนอก เปิดสอนในหลักสูตรที่ตรงตามความต้องการของผู้ต้องขัง ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการศึกษาขณะต้องโทษให้สังคมภายนอกได้รับรู้อย่างยิ่งขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบ ผลจากการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพและแนวทางการจัดการอาชีวศึกษา ได้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้วิจัยได้ทำการ

ศึกษาหลักการ ทฤษฎีนำแนวคิดเชิงระบบมาใช้ในการกำหนดรูปแบบ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบและความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ [11] ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาสในโรงเรียนในโครงการพระราชดำริพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ผลการประเมินรูปแบบมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับชาวฤทธิ์ [8] ได้ศึกษารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้พิการทางการได้ยินวิทยาลัยเทคนิคบางแสน พบว่า รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยิน มี 5 องค์ประกอบด้านการจัดการด้าน การพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริการและสนับสนุน ด้านเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก และผลการประเมินรูปแบบมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบ สู่การปฏิบัติจริงพบว่า ความพึงพอใจและความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้เข้าร่วมโครงการมีความสนใจ เข้าใจและพอใจในความรู้ที่ได้รับ สอดคล้องกับงานวิจัยของยศพนต์ [12] ได้ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อคืนคนดีสู่สังคมระหว่างศูนย์ยุติธรรมชุมชนและเรือนจำกลางฉะเชิงเทรา พบว่า รูปแบบดังกล่าวสามารถนำไปในการคืนคนดีสู่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 4 ผลการประเมินการใช้รูปแบบ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า หลังการใช้รูปแบบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านตามเกณฑ์ รวมจำนวน 118 คน ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ได้นำรูปแบบไปใช้ดำเนินการครอบคลุมตามแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบ เป็นโครงการที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม 2) สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า จำนวนผู้ที่ผ่านการประเมินคิดเป็นร้อยละ 90.64 ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้สำเร็จการศึกษาทุกประเภทวิชาต้องเป็นไปตามกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ ครอบคลุมอย่างน้อย 4 ด้าน 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะ รูปแบบที่พัฒนาขึ้น

มีองค์ประกอบและโครงการสำหรับการใช้มีความเหมาะสม 4) ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 5) ผลการศึกษาการลดระยะเวลาการลดโทษ การเลื่อนขึ้นโทษ การพักโทษ การพ้นโทษหลังจากการใช้รูปแบบ พบว่า ผู้ด้อยโอกาสได้รับการลดโทษ การเลื่อนขึ้นโทษ การพักโทษ และการพ้นโทษ จำนวน 118 คน สอดคล้องกับงานวิจัยของธนภัทร [13] ได้ทำการศึกษากิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย สำหรับผู้ที่มีแนวโน้มกระทำความผิดซ้ำของเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร พบว่า ต้องการกลับไปใช้ชีวิตกับครอบครัวประกอบอาชีพ สุจริตเป็นคนดีของสังคม 6) จำนวนผู้ผ่านการทดสอบตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน จำนวน 15 คน 7) จำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น จำนวน 118 คน สอดคล้องกับงานวิจัยของพลดิพงษ์ และคณะ [14] ได้ศึกษาโครงการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังในเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้งจังหวัดเพชรบุรี พบว่า การฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังสามารถนำไปพัฒนาผู้ต้องขังได้จริงและสามารถต่อยอดให้เกิดผลิตภัณฑ์และอาชีพของผู้ต้องขังหลังจากพ้นโทษ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรวุฒิ [15] ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมของผู้ต้องขังก่อนปล่อยและหลังปล่อยจากกระบวนการพัฒนาพฤตินิสัยของกรมราชทัณฑ์ญี่ปุ่น พบว่า ผู้ต้องขังต้องโทษอยู่ในเรือนจำจะได้รับโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะต่าง ๆ ตามโปรแกรมที่เรือนจำกำหนดไว้โดยเฉพาะโปรแกรมในการฝึกวิชาชีพในการทำงาน ซึ่งมีรูปแบบในการทำงานให้ผู้ต้องขังได้ฝึกวิชาชีพที่หลากหลาย เช่น งานผลิต (งานเฟอร์นิเจอร์ไม้ งานพิมพ์งานตัดเย็บเสื้อผ้า เป็นต้น) งานฝึกหัดการทำงาน (ช่างซ่อมเครื่องจักรกล ช่างซ่อมรถยนต์ ช่างก่อสร้าง) งานบริการหรือเป็นเจ้าของกิจการ (งานด้านการอาหาร งานด้านเบเกอรี่ งานซักอบรีดเสื้อผ้า) รวมถึงการออกไปทำงานบริการสังคมในรูปแบบงานสาธารณะ ซึ่งเป็นหนึ่งในกระบวนการส่งเสริมให้ผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการฝึกฝนตนเองในด้านการทำงาน

5.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้

1) สถานศึกษาควรมีการศึกษาข้อมูล รายละเอียด และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดย

สนับสนุนให้มีการเตรียมความพร้อมและการบริหารจัดการอย่างเหมาะสม

2) สถานศึกษาควรกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ต้องจัดการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส เพื่อประเมินความพร้อมก่อนอนุญาตให้จัดการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาสเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษา เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2) ควรมีการศึกษาเชิงลึกด้วยวิธีวิทยาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและความพร้อมในการศึกษาต่อด้านการอาชีวศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- [1] พระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2560. (2560, 18 กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 21 ก หน้า 1-24.
- [2] วิทยาลัยเทคนิคปากช่อง. (2564). รายงานการนิเทศการจัดการเรียนการสอน. นครราชสีมา: งานพัฒนาหลักสูตรและการสอน ฝ่ายวิชาการ.
- [3] กรมราชบัณฑิต. (2560). คู่มือการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส. นนทบุรี: ส่วนส่งเสริมการศึกษา สำนักพัฒนาพหุพัฒนีย์ กรมราชบัณฑิต.
- [4] Bertalanffy, L. V. (1972). General System Theory: Foundations, Development, Applications. New York: George Braziller.
- [5] Deming, W. E. (1993). PDCA Cycle a Quality Approach. Cambridge: MA MIT.
- [6] บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- [7] Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. Reading in Attitude Theory and Measurement. New York: Wiley & Son.
- [8] เขาวฤทธิ ลำพวย. (2563). รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน. ชลบุรี: วิทยาลัยเทคนิคบางแสน.
- [9] อัญชลี เลขนอก. (2566). การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้ด้อยโอกาสในเรือนจำจังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ, เชียงใหม่.
- [10] ศิวเรศ สุภู่อ่อน, และชาตรี มหันตรัตน์. (2566). แนวทางการพัฒนาพหุพัฒนีย์ผู้ด้อยโอกาสด้านการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์, 4(2), 191-203.
- [11] ณรงค์ อภัยใจ. (2560). รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาส โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ-เชียงใหม่, เชียงใหม่.
- [12] ยศพนต์ สุธรรม. (2561). รูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อคืนคนดีสู่สังคมระหว่างศูนย์ยุติธรรมชุมชนและเรือนจำกลางฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์, ฉะเชิงเทรา.
- [13] ธนภัทร วาญภัย. (2560). การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยสำหรับผู้ด้อยโอกาสที่มีแนวโน้มกระทำความผิดซ้ำของเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต, กรุงเทพมหานคร.
- [14] พลพัฒน์ ฤทธิรงค์, อนัญญา จันทน์ไพบูลย์, และวรรณพล พินิจ. (2559). การศึกษาโครงการฝึกวิชาชีพของผู้ด้อยโอกาสในเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง จังหวัดเพชรบุรี. ตรัง: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง.
- [15] จิรวัฒน์ บุญญาสวัสดิ์. (2564). การเตรียมความพร้อมของผู้ด้อยโอกาสก่อนปล่อยและหลังปล่อย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารกระบวนการยุติธรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.